

Kollektivavtalad tjänstepension – mot en ny verklighet

Utgångsläge, krav och
strategiska avvägningar

Pension i en föränderlig tid

Demografiska förändringar

- Färre i arbetsför ålder
- Stora pensionsavgångar
- Ökat tryck på välfärden

Nya drivkrafter

- Incitament att arbeta längre
- Förändrade arbetslivsmönster
- AI förändrar arbete, kompetens och produktivitet

AI – en ny spelplan för avgiftsbestämd ålderspension?

Nuläge:

Begränsad kunskap

Passiva individer

Standardlösningar accepteras

Med AI:

Individen kan simulera, jämföra och optimera

Ökade krav på begriplighet och relevans

Informationsövertag förskjuts till individen

AI förändrar förutsättningarna för kollektivt avtalade pensionslösningar.

Utmaningar med AI

Kollektivavtalet:

Gemensamma villkor

Stabilitet över tid

Robusthet

AI:

Anpassning

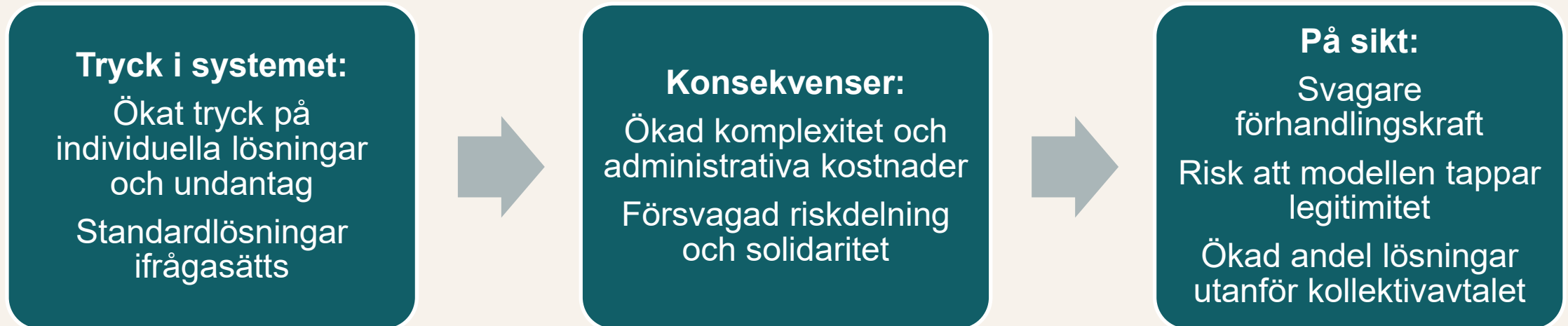
Valfrihet

Optimering

Risk att standardlösningar ifrågasätts när individen kan optimera sina val

Risk för avtalsurholkning

På sikt kan utvecklingen påverka den svenska modellens bärighet

Vi behöver forma det nya och längre arbetslivet

”Nya” ansvar:

- Behålla och rekrytera senior kompetens i ett arbetsliv i förändring
- Möjliggöra längre arbetsliv – i takt med nya arbetssätt och teknik
- Motverka ålderism när kompetensbehov förändras
- Hantera hälsa, kompetens och flexibilitet över längre arbetsliv

Kollektivavtalet sätter ramarna – men det är arbetslivet som avgör hur länge människor kan och vill arbeta.

Styrd individualisering – en möjlig väg framåt

- Varken full individualisering eller oförändrat kollektivavtal
- Flexibilitet inom tydliga ramar
- Begripliga, designade valmöjligheter
- Stöd i individens val och tydliga konsekvenser
- Pension som en del av arbetsgivarens kompetensförsörjning

Vad innebär detta för oss?

Värna och utveckla det kollektiva

- Gemensamma villkor och stabilitet ska bestå men behöver möta ökad individualisering

Möt individens behov inom ramen

- Flexibilitet och valmöjligheter inom tydliga ramar
- Stöd i individens val – utan att lämna över ansvaret

Gör systemen begripliga och användbara

- Tydliga val och konsekvenser
- Information och stöd som matchar individens förmåga

Det handlar inte om att välja mellan kollektivt och individuellt – utan om att förena dem.

Sektorns kollektivavtal behöver kunna bära genom hela arbetslivet. I en tid där individualiseringen ökar – och ställer nya krav på hur villkor, stöd och trygghet fungerar i praktiken.

Det är en del av bakgrunden till att vi nu går in i förhandlingar i höst kring omställning, pension, arbetsmiljö och försäkring.

